

**LİSANS DÜZEYİNDE MUHASEBE EĞİTİMİNİN İŞ DÜNYASININ
BEKLENTİLERİ DOĞRULTUSUNDA YAPILANDIRILMASI: AMPİRİK BİR
ÇALIŞMA**

Mikail EROL* - Muhsin ASLAN - Seçil ÖZTÜRK*****

Öz

İş dünyasının üniversitelerden beklediği muhasebe eğitiminin hedeflerini belirlemek için iş dünyasında görev alacak olan muhasebe elemanlarının özelliklerini belirlemek ve şu anda üniversitelerde verilmekte olan muhasebe eğitiminin etkinliğini ortaya koymak amacıyla Çanakkale ili ve ilçelerinde iş dünyasında bağımlı ve bağımsız çalışan muhasebe meslek elemanlarını kapsayan bir anket çalışması yapılmıştır. Amaç muhasebe meslek elemanlarının üniversite mezunlarını güvenle işe alıp çalıştırıp çalıştırmadıklarını belirlemektir. Bu çalışmadan beklenen bir diğer amaç ise üniversite mezunlarının iş dünyasında görev almaları durumunda yeterli olup olmadıklarının ortaya konulmasıdır.

Anahtar Kelimeler: İş dünyası, Muhasebe Meslek Elemanları, Ampirik Çalışma.

**RESTRUCTURING OF GRADUATE LEVEL ACCOUNTING EDUCATION
TOWARDS THE EXPECTATIONS OF BUSINESS WORLD: AN EMPIRICAL
STUDY**

Abstract

To assess the aims of accounting education which the business world expects from universities it is necessary to identify the skills of accountants who are going to work in the business world and the efficiency of accounting education given in universities currently. For this identification we surveyed the independent and normal accountants working in the business world at Çanakkale city. The purpose is to determine if the accounting professionals are confident in hiring and employing recent university graduates. Another purpose of this study is to determine if the university graduates have the necessary skills to be employed in the business World.

Key Words: Business World, Accounting professionals, Empirical Study.

* Sorumlu Yazar, Prof.Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Biga İİBF, İşletme Bölümü, mikailerol@comu.edu.tr

** Öğr.Gör. Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu. muhsin@yildiz.edu.tr

*** Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Biga İİBF, İşletme Bölümü, seciloztrkgmail.com

1. GİRİŞ

Lisans düzeyindeki muhasebe eğitiminin amacı; üniversite mezunlarının iş dünyasında, STK'larda (sivil toplum kuruluşları) ve devlet kurumlarında kendi alanlarıyla ilgili iş bulmaları vekariyer fırsatlarını sağlamalarıdır.

Muhasebe mesleği işletmelerin hesapsal faaliyetlerini ve muhasebe işlerini yasalara, kurallara uygun olarak tarafsızlık içinde ve güvenilir bir şekilde yerine getiren meslektir ve muhasebe mesleği için nitelikli meslek mensuplarının yetiştirilmesi büyük önem taşımaktadır.(Yürekli & Gönen, 2015, s. 301).

Türkiye'de 118 İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde, 4 Siyasal Bilgiler Fakültesinde, 13 İşletme Fakültesinde, 3 Ticari Bilimler Fakültesinde, 2 İktisat Fakültesinde, 2 İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesinde Lisans Düzeyinde Muhasebe Eğitimi verilmektedir (Erol & Atmaca, 2015, s. 185). Bu fakültelerde verilen muhasebe eğitiminin amacı öğrencilerin iş ve bilim dünyasına hazırlıklı olarak yetişmelerini sağlamaktır(Uçar, Kök, & Yılmaz, 1997, s. 192). Aslında muhasebe alanında öğrenim gören öğrencilerden eğitimlerini tamamladıktan sonra büyük oranda muhasebe alanında çalışmayı düşündükleri (%96,12) tespit edilmiştir(Çelenk, Atmaca, & Horasan, 2010, s. 169). Bu noktada öğrencilerin meslek olarak muhasebeyi isteyerek seçtikleri anlaşılmaktadır. Ancak çalışmamızın amacı öğrenci görüşlerinden ziyade muhasebe meslek profesyonellerinin lisans mezunu öğrencilerden beklentileridir.

Çalışma; giriş bölümü dahil üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde; konuya giriş yapılmış, ikinci bölümde; muhasebe eğitimi ile ilgili genel kavramlar açıklanmış, üçüncü bölümde ise ampirik bir çalışma yapılarak sonuçlandırılmıştır.

2. MUHASEBE EĞİTİMİ İLE İLGİLİ GENEL KAVRAMLAR

Eğitim, kişinin zihni, bedeni, duygusal, toplumsal yeteneklerinin, davranışlarının istenilen doğrultuda geliştirilmesi(Akyüz, 1989, s. 2)ya da bir takım amaçlar doğrultusunda yeteneğini, tutumlarını ve olumlu değerdeki davranış biçimlerini geliştirdiği süreçler toplamıdır (Erol & Erkan, 2008, s. 286). Muhasebe eğitimi bir mesleki eğitim olup, bu eğitimden beklenen, kişiye muhasebe mesleğinin gerektirdiği bilgi ve becerinin(Zaif & Ayanoğlu, 2007, s. 117) yanında teori ve uygulamaların kazandırılmasıdır(Karaağaçlı, 2002, s. 115). Mesleki eğitim bir taraftan bireylere

Lisans Düzeyinde Muhasebe Eğitiminin İş Dünyasının Beklentileri Doğrultusunda Yapılandırılması: Ampirik Bir Çalışma

mesleki alanda bilgi ve beceri kazandırırken diğer taraftan da ilgili bireyin kişisel gelişimi açısından gerekli nitelikleri kazandırır(Şengel, 2011, s. 167).

Muhasebe eğitiminin geçmişine bakıldığında oldukça eskiye dayanan bir meslek olduğu görülecektir. XVIII. yüzyılda Amerika'da bulunan 1 Temmuz 1876 tarihli bir Westchester kontratı "çırağa" okuma, yazma ve üçüncü kaideye kadar hesap tutma konularının öğretilmesi ile ilgili maddeler içermektedir(Mays, 1973, s. 22). Osmanlı'da ise çift yanlı kayıt yöntemini öğretmeye yönelik ilk okul 1883'te kurulan ve muhasebe eğitimine önem vererek özel kesime eleman yetiştirmeyi amaçlayan bugünkü Marmara Üniversitesinin temelini oluşturduğu varsayılan Hamidiye Ticaret Mektebidir(Güvemli & Çelebiler, 2013, s. 339).

İşletmelerin faaliyetlerini etkin ve verimli olarak sürdürebilmeleri için içerisinde bulunduğu çevrenin değişen koşullarına uyum sağlamalarına vadoğru kararlar almalarına bağlıdır. Bu durum, işletmelerde finansal nitelikli bilgileri sağlaması sebebiyle muhasebenin önemini arttırmaktadır(Demir, 2012, s. 109).

Muhasebe bilgi sistemi, faaliyet sonuçlarını kıyaslama ve değerlendirme, geleceğe ilişkin alınacak kararlarda sunduğu bilgiler ve kalitesi ile büyük önem arz etmekte ve bu nedenle mevcut ve potansiyel muhasebe mesleği mensuplarının aldığı ve alacağı eğitimlerin önemi giderek artmaktadır(Duman, Bezirci, Yücenurşen, & Apak, 2016, s. 366).

Eğitimde etkinlik ve verimliliğin temel kıstaslarından birisi sanayi ile okul arasında yaratılan uyum ve amaç birliğidir(Ardahan, 2010, s. 56).Muhasebe eğitiminden temel beklenti kaliteli işgücünün yetiştirilmesi(Yücenurşen, Bezirci, Özpeynirci, & Peker, 2016, s. 297), öğrenciler için işletme kararlarında yararlı bilgilerin belirlenmesi, toplanması, ölçülmesi, işlenmesi, kaydedilmesi, doğruluğunun denetlenmesi, raporlar halinde özetlenerek incelenmesi sonucu karar vermede kullanılan bilgi ve becerinin geliştirilmesi biçiminde açıklanabilir (Aysan, 1979, s. 250). Günümüzde muhasebeden yararlanan kişi ve kurumların muhasebeciden başlıca beklentisi; doğru ve güvenilir bilginin kendilerine zamanında ulaştırılmasıdır(Uzay & Güngör, 2004, s. 94).Muhasebe mezunlarının iş dünyasının beklentilerini karşılayacak bilgi ve becerilere sahip olmaları gerekliliği, işletmelerin istihdam ettikleri veya edecekleri muhasebe mezunu elemanlarda aradıkları nitelikler muhasebe alanında

eğitim veren kurumları da yakından ilgilendirmektedir(Hatunoğlu & Kılı, 2014, s. 228).

Muhasebe eğitimi veren öğretim üyeleri, muhasebe eğitimcisinin eğitimde ve mesleki eğitimde kalite arayışı, muhasebe eğitimcisinin belli bir değişim içinde görevini yaparak yaşamını sürdürmesi ve lider olması öncelikli bir konudur. Ayrıca, muhasebe eğitimi veren öğretim üyelerinin yeterliliği, kaliteli bir öğretimin önemli parçasıdır. Öğretim üyeleri, muhasebe alanındaki yeni gelişmeleri sürekli olarak gerekli yerli ve yabancı kaynaklardan izlemeli, yeni bilgi ve düşünceler üretmeli, iyi bir anlatma yeteneğine sahip olarak öğrenci motivasyonunu sağlamalıdır. Muhasebe öğretim üyeleri Üniversite-Sanayi işbirliği çerçevesinde öğretim faaliyetlerini yürütmelidir (Ataman, 2002, s. 226). Ancak muhasebe eğitimi konusunda üniversiteler ve işletmeler arasında yeterli düzeyde bir işbirliğinin olmaması (Çürük & Doğan, 2002, s. 108) nedeniyle mezunları istihdam edecek iş piyasası aktörlerinin beklentileri de göz önünde bulundurularak öğretim planlarının gözden geçirilmesi gerekmektedir.

Muhasebe eğitiminde kalite; muhasebe eğitimiyle hem eğitim alanların hemde muhasebe eğitimi almış kişilerden beklentilerin karşılanma düzeyiyle ilgilidir(Yücenurşen, Bezirci, Özpeynirci, & Peker, 2016, s. 296).

Etkin bir muhasebe eğitiminin sağlanması için bilgiyi aktarmanın yanında bilgileri kullanabilme yeteneğinin geliştirilmesi ve muhasebe alanında yaşanan gelişmelerin takip edilmesi, uygulama ile teorinin uyum içinde verilmesidir (Erol & Atmaca, 2015, s. 174).

Muhasebe eğitimcisinin meslek yaşamı boyunca vereceği eğitim açısından gerek duyacağı yeteneklere, becerilere ve formasyon bilgisine sahip olması gerekir. Muhasebe Eğitimcisi, yüzeysel bilgileri öne çıkaran yöntemsel öğrenmeden daha çok, öğrenme için gerekli olan kavramsal öğrenmeyi ön plana çıkarmalıdır.

Muhasebe mesleği ise, ülkenin ekonomik yapısını oluşturan özel ve kamu işletmelerinin muhasebe ve denetleme işlerini yasalara, kurallara, ilkelere ve yöntemlere dayalı olarak tarafsız nesnel ve sır tutar güvenilir bir tutumla gerçekleştirilmesini sağlayan bir iş alanıdır. (İbiş, 2002, s. 13)

Lisans Düzeyinde Muhasebe Eğitiminin İş Dünyasının Beklentileri Doğrultusunda Yapılandırılması: Ampirik Bir Çalışma

Meslek elemanları alacakları teorik ve pratik bilgiler ile muhasebe mesleğine ve topluma pratik katkı sağlayabilmektedir. (Yıldız & Durak, 2011, s. 38)Muhasebe eğitiminde belirli süreç içerisinde eğitim gören kişiye aşağıdaki değerler kazandırılmaktadır (Tekşen, Tekin, & Gençtürk, 2010, s. 101).

- İşletmeye ilişkin yararlı bilgilerin verilmesi,
- Bu bilgilerin raporlanıp doğruluğunun denetlenmesi,
- Finansal raporlama ile ilgili işletme ilgililerine bilgiler verilmesi.

3. AMPİRİK ÇALIŞMA

Muhasebe eğitimi ile ilgili yapılan çalışmalarda, üniversitelerde verilmekte olan muhasebe ders ve içeriklerinin piyasanın ihtiyacını tam olarak karşılayamadığı ve ders programlarının belirlenmesinde sanayinin beklentilerinin göz önünde bulundurulmadığının(Hatunoğlu & Kılı, 2014, s. 231) ileri sürülmesi çalışmamızın temel çıkış noktalarından birisidir.

Lisans düzeyinde sürdürülen muhasebe eğitiminin iş dünyasının beklentileri doğrultusunda yapılandırılması için Çanakkale ili ve ilçelerinde bağımlı ve bağımsız çalışan muhasebe meslek elemanları üzerinde bir anket çalışması yapılmıştır. Hazırlanan anket soruları Tesmer Temel Eğitim ve Staj Merkezinden alınmıştır.

3.1. Araştırmanın Amacı

Muhasebe eğitiminin kalitesini mesleğe ilişkin bilgi ve becerininverildiği ders programları, ders içerikleri, ders verme şekli ve araçları, öğretimelemanları ve öğrenciler belirleyecektir(Zaif & Ayanoğlu, 2007, s. 117). Bu çerçevede muhasebe eğitimi alan lisans mezunlarının muhasebe profesyonelleri tarafından değerlendirilmesi verilen eğitimin kalite ve yeterliliğinin ölçülmesine katkı sağlayacaktır.

Bu araştırmanın amacı, lisans düzeyindeki muhasebe eğitiminin iş dünyasının beklentileri doğrultusunda yeniden yapılandırılması doğrultusunda öneriler getirilmesidir.

3.2. Araştırmanın Kapsamı

Araştırma kapsamına Çanakkale ili ve ilçelerinde faaliyetlerini yürüten bağımlı ve bağımsız çalışan muhasebe meslek elemanları alınmıştır. Yapılan ankete 12 SM (serbest muhasebeci), 54 SMM (serbest muhasebeci mali müşavir) ve 1 YMM (yeminli mali müşavir) olmak üzere toplam 67 kişi katılmıştır. Bunlardan 12'si Bağımlı, 55'i Bağımsız çalışmaktadır.

3.3. Araştırmanın Yöntemi

Araştırmada seçilen örnek büyüklüğüne göre, araştırmanın amacına yönelik olarak hazırlanmış anket formu yardımıyla sorular yöneltilmiştir. Anket işyerlerini ziyaret şeklinde yüz yüze yapılmıştır.

3.4. Varsayımlar

Ankete cevap verenlerin soruları doğru olarak cevapladıkları kabul edilmiş, seçilen örnek kütleinin ana kütleyi anlamlı olarak temsil ettiği ve cevap verenlerin hiçbir şekilde yönlendirilmedikleri varsayılmıştır.

3.5. Bulgular

Çalışma ile ilgili bulguları sağlıklı olarak belirleyebilmek için Frekans dağılımlarına bakılmış ayrıca T-testi ve Anova testi analizleri yapılmış ve sonuçlar değerlendirilmiştir.

3.5.1. Frekans analizi

Yapılan anket sonuçlarının frekans dağılımları aşağıda olduğu gibi belirlenmiştir.

Tablo 1: Meslek Unvanı

	Sıklık	Yüzdellik	Birikimli Yüzdellik
SM	12	17.9	17.9
SMM	54	80.6	98.5
YMM	1	1.5	100.0
Total	67	100.0	

Lisans Düzeyinde Muhasebe Eğitiminin İş Dünyasının Beklentileri Doğrultusunda Yapılandırılması: Ampirik Bir Çalışma

Yapılan ankete 12 SM, 54 SMM, 1 de YMM katılmıştır (tablo 1).

Tablo 2: Mesleği Bağımlı mı Yapıyor Bağımsız mı Yapıyor?

	Sıklık	Yüzdeler	Birikimli Yüzdeler
Bağımlı çalışıyorum	12	17.9	17.9
Bağımsız çalışıyorum	55	82.1	100.0
Total	67	100.0	

Meslek elemanlarının 12'si bağımlı çalışıyor, 55'i ise bağımsız çalışmaktadır (tablo 2).

Tablo 3: Kaç yıldır meslekte çalışıyor oldukları

	Sıklık	Yüzdeler	Birikimli Yüzdeler
1 - 5 Yıl	5	7.5	7.5
6- 10 Yıl	30	44.8	52.2
10 ve Üzeri	32	47.8	100.0
Total	67	100.0	

Meslek elemanlarının 5'i 1-5 yıl, 30'u 6-10yıl, 32'si ise 10 ve üzerinde çalışmaktadır (tablo 3).

Araştırmada ankette yer alan ölçek sorularına verilen cevapların frekans dağılımı, ağırlıklı ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 4'de sunulmuştur. Ankette yer alan ifadeler; 1: Zayıf; 2: Orta; 3: İyi; 4: Çok İyi olarak kodlanmıştır.

Tablo 4: Frekans, Standart Sapma ve Ağırlıklı Ortalama Değerleri

Boyut	Soru	İfadeler	Zayıf		Orta		İyi		Çok İyi		St.S**	A.O***
			f*	%	f*	%	f*	%	f*	%		
İŞ TUTUMU	1	İşe Karşı İlgi	5	7.5	10	14.9	23	34.3	29	43.3	.94	3.1
	2	Çalışma Düzeni	3	4.5	10	14.9	31	46.3	23	34.3	.82	3.1
	3	Çalışma Hızı	6	9.0	7	10.4	16	23.9	38	56.7	.98	3.3
MESLEK BİLGİSİ	1	Tekdüzen Hesap Planı	9	13.4	17	25.4	33	49.3	8	11.9	.87	2.6
	2	Evrak ve Belgelerin Kayıtlara İşlenmesi	1	1.5	24	35.8	27	40.3	15	22.4	.79	2.8
	3	Beyanname ve Belgelerin Düzenlenmesi	1	1.5	23	34.3	34	50.7	9	13.4	.7	2.8
	4	Sonuç Tablolarının Çıkarılması	4	6.0	6	9.0	44	65.7	13	19.4	.73	3.0
	5	Meslek Hukuku	14	20.9	32	47.8	19	28.4	2	3.0	.78	2.1
MESLEKİ DAVRANIŞLAR	1	İş Sahiplerine Karşı Davranışları	1	1.5	4	6.0	15	22.4	47	70.1	.67	3.6
	2	Mesleki Haysiyetine Etki Yapacak Fiil ve Hareketleri	1	1.5	11	16.4	25	37.3	30	44.8	.79	3.3
	3	Sözüne Güvenirliliği	3	4.5	3	4.5	16	23.9	45	67.2	.78	3.5
YETİŞME DURUMU	1	Çalışma Durumu	6	4.5	11	16.4	27	40.3	23	34.3	.94	3.0
	2	Mevzuatı ve Uygulamayı Öğrenme Durumu	5	9.0	16	23.9	25	37.3	21	31.3	.93	2.9
	3	Planlama Organizasyonu ve Koordinasyonu Kabiliyeti	5	7.5	8	11.9	13	19.4	41	61.2	.96	3.3

* f: frekans ** St.S: Standart Sapma *** A.O: Ağırlıklı Ortalama

Muhasebe meslek profesyonellerinin muhasebe eğitimi alan lisans mezunlarıyla ilgili olarak *iş tutumuna* göre yapmış oldukları değerlendirmede değerlendirmeleri genel olarak olumludur. Sorulara verilen cevapların ağırlıklı ortalaması 3'ün

Lisans Düzeyinde Muhasebe Eğitiminin İş Dünyasının Beklentileri Doğrultusunda Yapılandırılması: Ampirik Bir Çalışma

üzerindedir. En yüksek memnuniyet 'Çalışma Hızı' (A.O. 3.3) onuşunda tespit edilmiştir.

Meslek bilgisi yönünden cevaplar değerlendirildiğinde genel olarak olumlu gözükmesine rağmen *iş tutumuna* göre daha düşük ortalama elde edilmiştir. *Meslek bilgisi* konusunda en yüksek ortalama 'Sonuç Tablolarının Çıkartılması' (A.O. 3.0) bulunurken 'Evrak ve Belgelerin Kayıtlara İşlenmesi' ve 'Beyanname ve Bildirgelerin Düzenlenmesi' (A.O. 2.8), 'Tekdüzen Hesap Planı Bilgisi' (A.O. 2.6) olarak tespit edilmiştir. *Meslek bilgisi* kategorisinde en düşük ortalama ise 'Meslek Hukuku' konusunda (A.O. 2.1) elde edilmiştir. Böylece muhasebe eğitimi alan lisans öğrencilerinin muhasebe meslek mevzuatı konusunda daha çok desteklenmesi gerektiği görülmektedir.

Katılımcıların cevapları *Mesleki Davranışlar* yönüyle incelendiğinde oldukça yüksek ortalamalar elde edilmiştir. Anketteki en yüksek ortalama *mesleki davranışlar* kategorisinde elde edilmiştir. 'İş Sahiplerine Karşı Davranışları' (A.O. 3.6), 'Sözüne Güvenilirliği' (A.O. 3.5) ve 'Mesleki Haysiyetine Etki Yapacak Fiil ve Hareketler' (A.O. 3.3) olarak tespit edilmiştir. Bu sonuçlara göre lisans mezunlarının *mesleki davranışlar* konusunda çalıştıkları işyerlerinde oldukça olumlu bir tablo çizdikleri tespiti yapılabilir.

Anketlerden elde edilen cevaplardan öğrencilerin *yetişme durumları* incelendiğinde genelde olumlu sonuçlar elde edilmiştir. Mezunların 'Planlama ve Koordinasyon Kabiliyetleri' nin (A.O. 3.3), 'Çalışma Durumları' nin (A.O. 3.0) iyi olduğu sonucuna varılabilir. *Yetişme durumu* kategorisinde da en düşük ortalama (A.O. 2.9) yine mevzuat konusunda 'Mevzuatı ve Uygulamayı Öğrenme Durumu' sorusunda elde edilmiştir. Aslında bu durumum *meslek bilgisi* kategorisindeki 'Meslek Hukuku' (A.O. 2.1) konusundaki eksiklikle tutarlılık göstermektedir.

Anket skorları genel olarak değerlendirildiğinde en fazla 'Zayıf' cevabı *meslek bilgisi* kategorisinde 'Meslek Hukuku' (14) konusunda elde edilirken, en fazla 'Çok İyi' cevabı mesleki davranışlar kategorisinde 'İş Sahiplerine Karşı Davranışları' ve 'Mesleki Haysiyetine Etki Yapacak Fiil ve Hareketleri' (45) sorularında elde edilmiştir.

3.5.2. T-testi analizleri

Yaptığımız çalışmayla ilgili T-testi analizleri aşağıdaki gibi yapılmıştır.

Cevaplayıcıların sorulara verdikleri yanıtların ortalaması ile bağımlı ya da bağımsız çalışmaları arasında fark olup olmadığını anlamak için T-testi yapılmıştır. Yapılan testin sonucuna göre çalışanların bağımlı ya da bağımsız çalışmalarıyla sorulara verdikleri yanıtların ortalaması arasında fark bulunamamıştır (tablo 5). ($p>0.05$)

Tablo 5: Bağımlı ve Bağımsız Çalışma Durumlarına Göre t-testi

Independent Sample Test	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means							
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference		
								Lower	Upper	
Ortalama	Equal variances assumed	.066	.798	1.068	65	.290	.20963	.19630	-.18241	.60167
	Equal variances not assumed			1.033	15.632	.317	.20963	.20301	-.22155	.64082

Lisans Düzeyinde Muhasebe Eğitiminin İş Dünyasının Beklentileri Doğrultusunda Yapılandırılması: Ampirik Bir Çalışma

3.5.3. Anova Testleri

Çalışma ile ilgili Anova Testleri aşağıdaki gibi yapılmış ve sonuçlar değerlendirilmiştir.

Tablo 6: Unvan ve Soruların Ortalaması ANOVA Testi

Ortalama	Sum of Squares	df	MeanSquare	F	Sig.
BetweenGroups	.954	2	.477	1.265	.289
WithinGroups	24.151	64	.377		
Total	25.106	66			

Cevaplayıcıların sorulara verdikleri yanıtların ortalaması unvanları arasında fark olup olmadığını anlamak için Anova testi yapılmıştır. Yapılan testin sonucuna (tablo 7) göre çalışanların sahip oldukları unvanla sorulara verdikleri yanıtların ortalaması arasında fark bulunamamıştır. ($p>0$)

Tablo 7: Ortalama ve Meslekte Çalışma Yılı ANOVA Testi

Ortalama	Sum of Squares	df	MeanSquareF	Sig.
BetweenGroups	5.299	2	2.650	8.561 .001
WithinGroups	19.807	64	.309	
Total	25.10	66		

Tablo 8: Çalışma Yıllarına Göre Çoklu Karşılaştırmalar

MultipleComparisons

DependentVariable: Ortalama

Scheffe

(I) kac_yil (J) kac_yil MeanDifference Std. Sig. 95% ConfidenceInterval

		(I-J)	Error		LowerBound	UpperBound
1-5 yıl	6-10 yıl	.75476*	.26872	.024	.0813	1.4282
	10 ve üzeri	.23348	.26752	.685	-.4370	.9039
6-10 yıl	1-5 yıl	-.75476*	.26872	.024	-1.4282	-.0813
	10 ve üzeri	-.52128*	.14138	.002	-.8756	-.1670
10 ve üzeri	1-5 yıl	-.23348	.26752	.685	-.9039	.4370
	6-10 yıl	.52128*	.14138	.002	.1670	.8756

*. Themeandifference is significant at the 0.05 level.

Cevaplayıcıların sorulara verdikleri yanıtların ortalaması ile meslekte çalışma süreleri arasında fark olup olmadığını anlamak için Anova testi yapılmıştır. Yapılan testin sonucuna (tablo 8) göre çalışanların meslekte çalışma süreleri ile sorulara verdikleri yanıtların ortalaması arasında fark bulunmuştur. ($p=0,01$) Farkın kaynağını tespit etmek için Scheffe testi uygulanmış ve test sonucunda farkın kaynağının 6-10 yıl çalışanların yanıtlarının ortalaması ile 10 yıl ve üzeri çalışanların yanıtlarının ortalaması olduğu ($p=0,02$) ortaya çıkmıştır.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Çalışmada mezunları istihdam edecek olan iş dünyasının üniversitelerden nasıl bir eğitim bekledikleribelirlenmeye çalışılmıştır. Bu belirlemeleri yaparken anket sonuçlarına T-testi ve Anova testi uygulanmıştır. Bu testlerden çıkan sonuçlar değerlendirilmiştir. Lisans düzeyinde muhasebe eğitimi değerlendirdiğimizde; mezun öğrencilerimizin iş dünyasının beklentileri doğrultusunda yetişmeleri için İşletme, İktisat, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü ve Maliye Bölümüne son sınıfların bahar dönemine haftada 2 kredilik zorunlu, çalışmada en çok eksikliğin tespit edildiği muhasebe meslek mevzuatı ve meslek bilgisi konularını da içeren Mesleki Uygulama adı altında bir dersin konulması önerilmektedir. Bu derste meslekle ilgili uygulamaya ağırlık verilmesi, muhasebe derslerinin Vergi ve Türk Ticaret Kanununa uygun verilmesi, Muhasebe derslerinde Muhasebe - Hukuk ilişkilerine yer verilmesi, İşletme, İktisat, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri ilişkileri Bölümüne, Maliye Bölümüne mutlaka son sınıfların bahar dönemine zorunlu olarak 2 kredilik e-

Lisans Düzeyinde Muhasebe Eğitiminin İş Dünyasının Beklentileri Doğrultusunda Yapılandırılması: Ampirik Bir Çalışma

Muhasebe Eğitimi dersinin konulması ve bu bölümlere zorunlu staj getirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Üniversitelerde Lisans düzeyinde muhasebe eğitimi verilirken mezun öğrencilerin iş dünyasının beklentilerini karşılamaları ve öğrencilerin istekli çalışmaları için ders programlarının iş dünyasının ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde Yüksek Öğretim Kurulu tarafından(YÖK) periyodik olarak izlenmeli, ders programlarının bilişim çağına ayak uyduracak şekilde yapılandırılarak ve Üniversite Sanayi işbirliğinin mutlaka kurulması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Akyüz, Y. (1989). *Türk Eğitim Tarihi (Başlangıçtan 1988'e)* (3. b.). Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları No:160.
- Ardahan, F. (2010). Sektör Odaklı Mesleki Eğitim, Sektörün İşletmecilik Eğitiminden Beklentileri ve Antalya Örnek Uygulaması. *Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*(20), 55-76.
- Ataman, Ü. (2002). Muhasebe Eğitiminde Yeniden Yapılanma Önerileri. *XVII. Türkiye Muhasebe Kongresi*. İstanbul.
- Aysan, M. (1979). Türkiye'de Muhasebe Eğitimi Nasıl Yapılmalıdır? 1. *Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu*. Muğla.
- Çelenk, H., Atmaca, M., & Horasan, E. (2010, Ocak). Marmara Üniversitesi'nde Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Muhasebe Alanına Bakış Açılarının Değerlendirilmesine Yönelik Bir Araştırma. *Öneri Dergisi*, 9(33), 159-171.
- Çürük, T., & Doğan, Z. (2002). Muhasebe Ders ve İçeriklerinin Verilme Düzeyleri Konusunda İşletmelerin Üniversitelerden Taleplerinin Tesbitine İlişkin Bir Araştırma. *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 17(1), s. 107-126.
- Demir, B. (2012, Kasım). Muhasebeye Yön Veren Gelişmeler ve Meslek Yüksekokullarında Verilen Muhasebe Eğitimine Yansımaları. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 1(4), 109-120.
- Duman, H., Bezirci, M., Yücenurşen, M., & Apak, İ. (2016). Türkiye Muhasebe/Finansal Raporlama Standartlarına Göre Günümüz Muhasebe

- Eğitiminden Beklentiler. *International Journal of Human Sciences*, 13(1), 364-374.
doi:10.14687/ijhs.v13i1.3491
- Erol, M., & Atmaca, M. (2015). Türkiye'de Lisans Düzeyinde Muhasebe Eğitiminin Gelişimi. *Muhasebe ve Finans Tarihi Araştırmaları Dergisi*, 172-191.
- Erol, M., & Erkan, G. (2008). Lisans Düzeyinde Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencelerin Başarılarını Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesine Yönelik Biga İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde Bir Araştırma. *Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*(14), s. 284-301.
- Güvemli, O., & Çelebiler, E. (2013). Türk Muhasebe Düşüncesinin Çağdaşlaşmasında İlk Dönüm Noktası 1879 - 1885. O. Güvemli içinde, *Türk Muhasebe ve Denetim Düşüncesinin Son 150 Yılı 1850-2012* (s. 339-356). İstanbul: İstanbul Yeminli Mali Müşavirler Odası.
- Hatunoğlu, Z., & Kılı, M. (2014). Hastane İşletmelerinin İstihdam Ettikleri Muhasebe Elemanlarında Aradıkları Nitelikler ve Muhasebe Eğitiminden Beklentileri: Kahramanmaraş, Gaziantep ve Osmaniye İllerinde Bir Alan Çalışması. *Niğde Üniversitesi İİBF Dergisi*, 7(1), 228-241.
- İbiş, C. (2002). Bilgi Çağında Muhasebecilik Mesleğinin Geleceği. XVII. *Türkiye Muhasebe Kongresi*. İstanbul: TÜRMOB Yayınları, No: 199.
- Karaağaçlı, M. (2002). *Mesleki Eğitim ve Teknoloji Eğitiminde Özel Öğretim Yöntemleri*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Mays, A. B. (1973). *Meslek Eğitiminin Prensipleri ve Tatbikatı*. (İ. Özdil, & R. Öncül, Çev.) İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Şengel, S. (2011). Türkiye'de Muhasebe Meslek Elemanı Talebi Üzerine Bir Araştırma. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*(50), 167-180.
- Tekşen, Ö., Tekin, M., & Gençtürk, M. (2010, Nisan). Muhasebe Eğitiminin Değerlendirilmesi: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'ne Bağlı Meslek Yüksekokulları Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*(46), s. 100-112.
- Uçar, M., Kök, D., & Yılmaz, M. (1997). İş Dünyasının Üniversitelerden Beklediği Muhasebe Eğitimi. XVI. *Muhasebe Eğitim Sempozyumu*. Antalya.

Lisans Düzeyinde Muhasebe Eğitiminin İş Dünyasının Beklentileri Doğrultusunda Yapılandırılması: Ampirik Bir Çalışma

- Uzay, Ş., & Güngör, Ş. (2004). Muhasebecilerin Sorunları ve Beklentileri: Kayseri ve Nevşehir İlleri Uygulaması. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*(22), 94-104.
- Yıldız, F., & Durak, G. (2011, Ocak). Üniversitelerde Verilen Muhasebe Eğitiminin Kırklareli Yöresi'nde Faaliyet Gösteren Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Beklentilerini Karşılama Düzeyinin İncelenmesi. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*(49), s. 37-47.
- Yücenurşen, M., Bezirci, M., Özpeynirci, R., & Peker, A. A. (2016). Muhasebe Eğitimi ve Kalite Boyutları: Türkiye Alan Araştırması. *International Journal of Human Sciences*, 13(1), 296-308. doi:10.14687/ijhs.v13i1.3494
- Yürekli, E., & Gönen, S. (2015). Muhasebe Meslek Mensuplarının Nitelikli Meslek Mensubu Yetiştirilmesine Yönelik Önlisans Programından Beklentileri. *Kafkas Üniversitesi İİBF Dergisi*, 6(10), 301-316.
- Zaif, F., & Ayanoğlu, Y. (2007). Muhasebe Eğitiminde Kalitenin Arttırılmasında Ders Programlarının Önemi: Türkiye'de Bir İnceleme. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 9(1), 115- 136

EK:

DEĞERLİ MESLEKTAŞIM,

Aşağıdaki anket soruları bilimsel bir çalışmada kullanılacaktır. Sorulara vereceğiniz doğru cevaplar bizim araştırmadan sağlıklı sonuçlar almamızı sağlayacaktır.

Vereceğiniz cevaplar için şimdiden teşekkür eder, çalışmalarınızda kolaylıklar diler, saygılar sunarım.

Prof. Dr. Mikail EROL

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Biga İ.İ.B. Fakültesi

ÖLÇEK DIŞI SORULAR

1. Meslek unvanınızı belirtiniz.

SM SMM YMM

2. Mesleğinizi bağımlı mı bağımsız mı yapıyorsunuz?

Bağımlı çalışıyorum. Bağımsız çalışıyorum.

3. Kaç yıldır bu meslekte çalışıyorsunuz?

1-5 6-10 yıl 10 ve üzeri

**Lisans Düzeyinde Muhasebe Eğitiminin İş Dünyasının Beklentileri Doğrultusunda
Yapılandırılması: Ampirik Bir Çalışma**

ÖLÇEK SORULARI

Üniversite mezunlarımız hakkında görüşlerinizi belirtiniz.

	Zayıf	Orta	İyi	Çok iyi
1. İşe Karşı İlgisi				
2. Çalışma Düzeni				
3. Çalışma Hızı				
B. MESLEK BİLGİSİ	Zayıf	Orta	İyi	Çok iyi
1. Tekdüzen Hesap Planı				
2. Evrak ve Belgelerin Kayıtlara İşlenmesi				
3. Beyanname ve Bildirgelerin Düzenlenmesi				
4. Sonuç Tablolarının Çıkarılması				
5. Meslek Hukuku				
C. MESLEKİ DAVRANIŞLARI	Zayıf	Orta	İyi	Çok iyi
1. İş Sahiplerine Karşı Davranışları				
2. Mesleki Haysiyetine Etki Yapacak Fiil ve Hareketleri				
3. Sözüne Güvenilirliği				
D. YETİŞME DURUMU	Zayıf	Orta	İyi	Çok iyi
1. Çalışma Durumu				
2. Mevzuatı ve Uygulamayı Öğrenme Durumu				
3. Planlama Organizasyonu ve Koordinasyonu Kabiliyeti				

